

Diariulu miserului Vicariu din Wiltschire.

Traduse de J. G. Codru.

(Urmare.)

In acea-asi zi inainte de pranziu.

Spre amézi mi adussera unu biletu, ce-mi tramittea unu strainu de la ospetaria, unde masesse preste nópte. Neconoscutul spunea ca e fórté strimtoratu, si me roga sa me ducu unu minutu pena la dinsulu.

Plecai fara intarziare. Era unu june frumosu, ca de dóue-zeci si cinci de anni; avea unu tipu nobil si multa demnitate in trassurele feciei. Vestimentulu ce l'accoperia era vechiu si rosu pena in acia. Avea o pelaria rotunda, care in origine fusse mai buna de catu a mea, acumu insa era multu mai degradata si mai rupta. Junela, de si asiá reu adornatu, mi se paru omu de familia buna. Cellu putiu camasia l'era de olanda fina si fórté curata. Póte ca i-o dedesse vr'o mana binefacatória.

Catu me vezú miserulu omu mo trasse intr'o camera laturaria, mi cerú mii de iertatíoni pentru supperarea ce-mi facusse chiamandu-me la sene, si mi spusse cu tonu umilitu, ca se alla intr'o impregiurare fórté trista, adeca, ca ajunse séra trecuta in orasiellulu nostru, unde nu connósce pre nimini, si ca de acea-à cauta resfuga la mine, ce-su preotulu local. Mai adausse, ca professionea sa ar fi de actoriu teatrariu, insa acumu fara nici unu assiezamentu, si ca dorintia sa e de a merge la Manchester (l. Manchester). In fine cum ca ar fi remasu fara mizu-lóce pecuniarie (bani), incatu nu numai ca nasi póte continuá callatoria, dara n'are nici cu ce sa platésca ospetariului de ajunsu. Prin urmare se róga de mine sa-lu ajutu in strimtorarea sa. Totu ce mi cere, sunt doi-spre-zece sellini, pre cari promisse sa mi-i trimitta, ca unu omu de

oménia si reconoscatoriu, in data ce va intra la ver-unu teatru. Numele zisse ca-i e John Fleetman (l. Gionu Flitmen).

Era inutile sa mi espua lipsa si nevoia asiá pre largu. In trassurile feciei selle citia cine-va mai multa afflictione si turburare, ca in vorbele selle. Insa fara indointia si ellu vedea unu assemine in fisionomia mea; caci redicandu-si ochii asupra-mi se speria atata de tare, incatu-mi zisse: „Ori vrei sa me lassi fara ajutoriu?”

In dóue vorbe i splicai si eu fara intorsaturi critica stare in care me afli: ca, adeca, nu cere mai multu, de catu a patra parte din totu capitalulu ce am eu a mana; si cumu ca-su fórté nesicuru despre durata dregatorie in care me afli.

Auzindu acést-à, strainulu imi zisse cu recélla, ca cumu s'ar fi rentorsu in sene: „Unu neferice ti márturiseseci propria nefericire. Nu-ti mai ceru nimica. Dara nu se afla cine-va in Krakelade, care, de si fara stare, ar avé cellu pucinu compatimire?”

Me uitai la D. Fleetman cu rosinare, fui óre catu confusu, pentru ca-i declarassem in ce trista positione me afli, ca suptu scutulu acestei-à sa me potiu arreata necompatimitoriu si sa nu me rosinezu. Intr-aceste-à facui in cugelu revista Krakeladeniloru, si nu avui curagiulu sa-i numescu pre nici unulu. Póte ca animile loru mi era pre-pucinu conosciute.

In fine me apropiiai de dinsulu si puidu ma uile pre umerii lui i zissei: „Domnule Fleetman, me dóre anima de Domnia ta. Aibi pucina patientia. Miseritatea mea ti e conosciuta; dara, de-mi va fi putintiósu, te voiu ajutá. Vei avé respunsu preste o óra.”

Zicandu acestea me intorsei a casa, si pre drumu cugetai in sinemi: „Lucru de mirare, pentru ce se va fi adressatu acestu strainu máf antaiu

e, unu actoriu la unu preotu. Nu cumu-va
eu ceva in fisionomia, care atrage instinctulu
fortunatorulu si allu lipsitorulu, ca unu magnetu.
Caci ori-cine e straintoratu vine de-mi cere ajatoriu,
cu tote ca eu sunt mai lipsitu de catu toti. Déca
me afflu unde-va la masa, si unulu dintre ospeti se
intimpla sa aiba cu sene unu cane, potiu fi sicuru,
ca din toti pre mine me va allege miserulu ani-
malu, ca sa mi surriza buccaturelle loru ce ducu
la gura si pre genuchiulu meu si va razimá nasulu
si brancele cu mai multa incredere.“

A casa spussei copilleloru, cine e strainulu si
ce postesce de la mine. Vruí sa vezu ce-mi con-
selia Genni. „Sciu, tata, care ti e cugetulu, -mi
respunse ea, nu-ti mai zicu nimica.“

Si care mi e cugetulu, Genni?

„Ecca-lu, tata: Tu cugeti asiá: Eu voiu sa
facu acestui strainu cea-á ce dorescu sa faca Dzeu
si Doctoriulu Snart pentru mine.“

In adeveru dreptu asiá n'am cugetatu, iubita
mea, inasa asiú voi sa fiu cugetatu, cumu zici tu.
Numai de catu cantai doi-sprezece siellini, si tri-
missei pre Genni ca sa-i duca actoriului la ospet-
taria. Mie nu mi place sa vezu omulu cufundandu-
se in multiamiri dinaintea mea, pentru ca asta me
umilieza. Ingratitudinea me inaltia. Apoi eram si
occupatu cu compunerea predicei, si n'aveam timpu
sa me ducu singuru.

Totu in acea zi séra.

Actoriulu e fara indointia omu onestu. Viindu
inapoi, Genni ne spusse multe despre dinsulu, nu
mai pucine inasa si despre ospetaréssa. Asta muiere
simtisse bine ca callatoriulu era cu punga séca, si
Genni nu potusse negá, ca-i trimissem ceva bani
de drumu. Misera copilla fu obligata sa auza o
predica destullu de lunga, care mostra nesocotintia
datatoriului, candu ellu insusi n'are nimica, si ar-
reta in ce mare periclu se pune, de a nu-si poté
nutri si imbracá copiii, candu imparte cea-á ce are
tutoru vagabuniloru, li mai zisesses: ca camasia e
mai apprópe de pelle de catu mantellulu, ca bucca-
tura ce duci in gura te ingrassia, si altele multe.

Intr'aceste-á me appucassem éra de predica,
candu pre neasteptate intra si Domnulu Fleetman
pre usia. Nu potusse sa plece din Krakelade, imi
zisse, ferra a si arretá recognoscintia binefacato-
riului, ce lu scapasse dintr'o crunta perplessitate.
Genni puneá masa ca sa pranzimu. Buccate aveam

radichie si cate-va óua. Postiramu si pre callatoriú
sa manance cu noi, si n'astepta multa rogatione.
Crezu ca collationea i fusesse macra la ospetaria
diminétia, fiindu ca avea unu appetitu ce-i facea
onóre. Trimissei pre Polli sa adduca si bere. De
multu nu traissemu asia de bine.

Fara indointia Dlui Fleetman i placea la noi,
caci nu i se mai vedea pre facia intiparirea triste-
tiei de mai inainte, de si-i mai remasesse unu ce
timidu, confusu, propriu omului infortunatu. Mi
zisse ca ne crede fórte ferici, si noi marturisiramu,
ca suntemu in adeveru. Mai adausse, ca suntemu
mai avuti, de catu ne arretamu. Intr'acést-á rate-
cea fórte. Miserulu omu judecá dupa ordinea si
curatia ce domnesce in locuintia nóstra. Nici póte
cine-va sa nu se inséle vezindu ferestrele luminóse,
perdellele albe, buna stare a servitieloru de masa,
curatia scandariloru, a scaunelor si altoru mobili
in genere. In casele paupertatii se scie ca dom-
nesce pretutindiné necuratia, fiindu ca pauperii nu
sciu ce va sa zica economia si pastrare. Eu m'am
straduitu pururé a arretá reposatei melle scie, si
fieloru le spuiu assemine, ca ordinea buna si cu-
ratiá sunt celle d'antainu mizu-lóce de economia do-
mestica. In adeveru Genni si face onóre precep-
teloru melle. Ea appropia sa intréca pre mama-sa
intr'acést-á, si forméza pre soru-sa cu ecemplulu.
Nici o macula perceptibila nu scapa ageriloru ei ochi.

Ospetele se familiarisá indata cu noi cu toti,
si vorbi mai multu despre sórtea nóstra, de catu
despre a sa propria. Are miserulu omu o sarcina
grea pre anima, caci sa o aiba pre conscientia nu-
mi vine a crede. Observai, vorbindu i se intuneca
numai facia, si se interrompea subite, apoi éra si
punea tóta poterea sé se arrete voiosu. Domnulu
sa-lu consoleze!

Plecandu de la noi dupa pranzu i mai dedei
cate unu consiliu, ce mi parú de cuviintia, ca sa-
póta servi dupa impregiurari. Sciu ca actorii sunt
ómeni cam usiurei. Ellu inasa mi promisse catu se
póte mai sacru, ca indata ce-i va da mana, imi va
retrimite impromutulu inapoi. Am totu temeielu
sa crezu, ca-mi vorbi seriosu, caci mi parú omu
de totu onestu, si me intrebá in diferite rinduri ca
catu o asiú poté duce cu banii ce-mi remassera.

Apoi, vezi ce-mi zisse, candu-si lua ziua buna
de la mine: „Domnule, e preste potintia sa-ti mérga
reu in asta lume. Domnia ta ai cerulu in anima,

si doi angeri ai lui Dzeu te insociescu.“ Prin angeri intellegea fiela melle Genni si Polli.

In 20. Decembre.

Preste zi avui pace, in sa nu potiu zice si bucuria; pentru ca veni bacanulu Loster cu computulu seu de preste annu. Folia lucrurilor luate de la dinsulu era mai mare, de catu ne calculassemu, cu tote ca nimica nu remasese ne-insemnatu si in catastichulu nostru Insa Loster incarcasse pretiulu la fia-care artielu. Din altele consuna onestu cu insemnarea nostra.

O impregiurare rea fu restulu detoriei din annulu trecut. Negotiatoriuulu ceru plata numai de catu, pentru ca avea lipsa de bani. Summa se redica la optu-spre-zece sellini.

Kir Loster e omu de omenia si vinde cu pretiu ammesuratu. Me dusei la dinsulu sperandu sa l'impacu cu unu accomputu de o canu data, era restulu sa i lu platescu la Pasci. Nu putui in sa face nimica. Mi zisse ca-i trebue bani neapperatu, sa nu asteptu mezic extreme, ca sa si-i scota, ci sa me desfacu indata; caci deca i ar fi cu potintia, ar astepta si mai multu, in sa cauta sa scompute o politia in trei zille. Apoi, ca unu negociatoriu n'are nimica mai pretiosu de catu creditulu seu.

Ce era s'a-i mai zicu, candu rogationile reiterate remasera desierte. Nu cumu-va m'asia fi espusu constringerii politienesci, dupa cumu me amenintiasse? Trimisei dara banii, si platii tota detoria fara a mai carti. Dara acumu si capitalulu scazu pena la unu-spre-zece sellini. Dea Dzeu sa mi trimitta Domnulu Fleetman impromutulu inapoi; caci de nu, cine scie ce voiu face?

Eh bine, putinu credutiöse, deca nu scii tu. Dzeu cellu din ceru scie mai bine, de catu tene. Pentru ce ti se turbura anima ta? Care ti e crimele? Miseria scii bine, ca nu e unu peccatu.

In 24. Decembre.

Omulu nu e lipsitu de bucuria, fia catu de miseru. Rochia cea noua, ce si cumpara Genni, ne casiuna tutor'a mii de bucurii. Candu se imbraca cu dinsa pare ca e o ziua. In sa nu vrea sa se adorneze cu ea pena in ziua annului nou, candu va merge la biserica.

Sera mi spune totu de-una cu catu de pucinu a tinutu casa preste zi. Firesce suntemu constrinsi a ne culca la siepte ore, ca sa economisamu oliulu

de lampa si carbunii; dara ce ne pasa. Fetele luereza zjua cu atata mai bine, si gura nu le mai face pena la meziulu noptii din patu. Radichi si legume avemu o provisione frumosa. Genni zice ca ne voru ajunge siesse sau optu septemani, fara sa facemu detorii. Acest-a ar fi o minune ne mai auzita fara indointia. Apoi, pena atunci, speramtu cu totii, ca Domnulu Fleetman, tiindu-se de vorba, ca unu omu onestu ne va retrimite impromutulu. Candu mi se intimpla sa me indoiescu despre acest-a catu de pucinu, Genni e in stare sa se mania pre mine. Ba nu pote sufferi nici unu prepusu reu spre computulu actoriului.

Vorba ne e numai de dinsulu. Mai allesu fetele amendoue nu lu uita unu singuru minutu. Vedeti, cata schimbare adusse aparintia lui intre noi. In dinsulu avemu cellu pucinu o jumetate de annu materia de conversatiune.

Nici unu lucru mai micalitu, ca mania Genni candu incepe Polli a-i zice: „Eh, dara ce e Domnulu Fleetman? unu actoriu, unu commediantu! — Apoi mi-ti iea Genni vorba, si ne spune de actorii celebri din Londra, cari siedu la masa cu chiaru principii de sange regale, ba vrea inca sa devereze ca Domnulu Fleetman are sa devia unulu din ce mai straluciti actori din lume. Zice ca are dispositiuni bune, multa demnitate, si ca se exprime in termini allesi. „Asia, asia! responde istetia Polli forte spiritual, termini pre-frumosi! nu te numellu angeru allu lui Dzeu?“ — „Eh, si pre tena? zice Genni supperata?“ „Dara, si pre menea in trecere,“ adauge Polli de nou, „in sa ochii i tintati asupra ta.“

Siagele si resfetiurile fielor melle nu mi ie in sa grigiele de pre capu. Polli cresce diu zi in zi, Genni are opt-spre-zece anni. Ce sperantia am miserulu de mene, ca sa mi le vezu captuite in data? Genni e bine crescuta, modesta si frumosa, in sa tota comunitatea ne connosce miseria. De aceea n'avemu nici o vaza, cumu ca se va afla veru unu barbatu pentru Genni. In ziua de astazi unu angeru fara bani nu pretiuesce catu unu dracu cu punga plina de guinee. Unu singuru lucru profitéza Genni din facia sa cea delicata; tota lumea-i cauta mai amicesce. Pena candu si bacanulu Loster i dede presinte unu pundu de rosine (stafide), candu merse de-i plati nota, mai assecurandu-o pre langa acest-a, ca-i pare forte reu, ca a fostu constrinsu sa ne iee banii, si in fine promitindu-i cre-

detu pina la Pasci, déca vomu lua marfa de la ella. De unde sa mi vorbésca mie de unele ca aceste-a?

Dara candu asiu muri eu, cine ar çura de miserele melle fie? — Cine! — Eh, nu le remane tatalu loru cellu din ceru? Lauda lui Dzeu! Sunt destullu de mari, ca sa póta intra serve in case de ómeni. De ce sa me amarescu pentru viitorime?

In 26. Decembre.

Dóue zille fôrte amare. De candu sunt, inca n'am avutu Cratiunu atata de tristu. In dóue zille tinui dóue predice de cinci ori in patru diverse bisericí. Drumulu la sate fu nespusu de urritu, ventulu si temperatura infricosiatórie. Betranetia se simte in mene din ce in ce mai domnitóre. Vigórea si poterea de mai inainte me parascescu cu in-cetulu. Ce sa zicu, varza si radichiele de postu, si pre langa dinselle paharul de apa rece pre tóta ziua n'au de unde da nutrimentulu cuviintiosu. —

In amendóue zillele am pranzitu la D. Hurst arendariulu. Omenii de tiérra totu sunt mai ospitaliari, de catu cei din tirguri. Aici de sícsse luni nimini nu si adusse aminte sa me chiamo ver-o data lá masa. Ah, de asiu fi potutu lua miserele copille cu mene! Ce abundantia in casa Dlui Hurst! Dara ce sa zicu, écca le adusse si loru placinta, mititellele, si acuma pina scriu eu, elle traiescu domnesce lingandu-si degetele. Totu nu facui eu reu, luandu corragiulu sa zicu arendaressei, candu me imbia cu dinsa la masa: Asta bucatélla, cu voia Domnievóstra, o asiu duce copilleloru melle a casa. O, ce ómeni buni! nu numai imi dederu o buccata si mai mare, ci, vezindu ca ploua, me trimisseru si in carutia loru a casa.

De mancare si beutura nu m'asiu plange, numai sa fia cu ce sa si astimpere cine-va fómee si sa si alline setea. Dara in adeveru, cine va poté nega, ca unu nutrimentu mai cumu se cade n'ar fi unu lucru placutu. Omulu si are mintea mai chiara si simtirea mai caldurósa.

Sunt fôrte ostenitu. Convorbirile melle cu arendariulu Hurst fara demne de a se semna. Mane le voiu scrie.

In 27. Decembre.

Bucuria mare a venitu preste noi! in sa cauta sa ne moderamu in bucuria, ca si in altele. Fíiele melle vomu invetia a se deprinde si cu moderatíonea. De acea-puiu pachetulu de bani si scrissórea Dlui Fleetman la o parte si nu voiu sa-i rupu si-

gillulu. Fetisiórele sunt fie alle Evei; moru de curiositate, ca sa asle, ce scrie D. Fleetman? ii cítescu adresa, pachetulu sbóra intr' unu minutu de cinci ori din mana unei-a intr'a altei-a.

Ca sa spuiu adeverulu, eu insumi sunt copriunu mai multu de mirare, de catu de bucuria. Dedessem Dlui Fleetman 12 sellini si vezu ca-mi trimitte cinci pundzi sterlini inapoi. Gratia cerului! pre semne si a capetatu postu cumu se cade.

Dar' vezi cumu se schimba gaudintia cu suffe-riantia! Astazi de diminétia visitai pre Aldermanulu D. Fieldson, pentru ca afflassem de eri ca unu lucru certu, cum-ca carutiariulu Brook de la Watten-Bassek si-ar fi luatu viétia din cauza multeloru deterii. De veri 11—12 anni dedessem pentru dín-sulu o chiezasia pre o summa de 100 de pundzi sterlini, fiindu ca ellu era in óre-care affinitate departata cu repausata socia-mea. Imaginati-ve, ca pina acumu inca nu curai sa mi retragu chiezasia de la dín-sulu. Multe nevoi dedessera preste miserulu omu in aceste timpuri din urma, si ce è mai reu, cazusse in betia.

Domnu Alderman imi pusse anima la locu, zicandu ca si ellu ar fi auzitu de acésta scire urrita, dar' ca è fôrte putinu probabila, ca Brook sa se fi sinuccisu, si mai virtosu, ca n'a venitu nici o scire officiala attingatória de asemene intimplare. Asia dara me intorsei óre-cumu tranquil a casa, si rogai pre bunulu Dzeu, ca sa mi fia misericordiosu si de aci inainte.

Pre la capetulu stratei (ulitiei) mi esse Polli spre intimpinare si abia tiindu-si respiratíonea imi zice: „O scrissórie, tata, de la D. Fleetman, cu cinci pundzi sterlini! pachetulu costa síepte pen-ces.“ Genui mi dede acellu pachetu cu facia in-flacarata de bucuria, si inca mai inainte de a mi lapeda pelleria si bastonulu din mana. Copillele nu mai putea de bucuria, era jumetate nebune. Eu in sa le dedei forfecellele si pennicellulu in lature, si le zissei: Vedeti, iubitele melle, ca è cu multu mai greu a suppurta cu moderatíone si indifferentia o bucuria mare, de catu unu infortuniu mare? Fôrte dessu admirai viuetíonea vóstra in momentele candu eramu affundati in lipsa, nesciindu ce vom manca a dóua zi. Acum la primulu surrisu allu fortunei vezu ca v' ati perdutu totu cumpetulu. Ca sa ve punescu de acést'a nici nu voiu desface scrissórea si pachetulu pina dupa masa.“

(Va urma.)

М I X У А

Драма оригинал на три Акте.
(Брмаре.)

С ч е н а II.

**ШОЛТЪЗЪЛ, ПЪРГАРИЙ, ГЛИГОРЧА, СТРЕ-
ЖЕРИ.**

Глигорча.

Ведещи къ астръзи третър пріетини ми де вої,
Кънд алте дъди дн таверї rideam де тоди връжтамши:
Ръшinea.. ох! ръшinea тв'нчине, тв' кзпрінде,
Ши фрзптеа'ми вестежигъ, се'н клин'акъм невржд,
Къчи ам пердѣт кржжъл, с'аѣ стжас, аѣ амордїт.

Шолтъзъл.

Ръшinea Пъркълаве? ми пентрѣ че ръшinea?
Грешала знеї жене аѣ поате съ агингъ
О фрзпте че е тжидрѣ де сѣте де избжнзї,
О фрзпте де резвелік, кѣм есте фрзптеа та?

Глигорча.

Зшор есте Шолтъзе а тжнжже не алдїї.
Кънд инима'ї сенїв шїо сїмдї индїферентъ.
Дар, орї кжте кзвїнте с'ажжте нзмаї пот
Пърїнтелзї че сїмте дн инїмъ венїн,
Че'шї vede васа стїнсъ, копїї дн чензшъ;
Че афл' 'н а са фїкъ зп шерне, о тръдѣтоаре.

Шолтъзъл.

Аа вжрста знде те-афлї се чере кзмпѣт тжлт,
Се чере сѣпче рече, карактер де барват.
Мжпїеа, тжхнїчїзїнеа се еартъ тїнередїї,
Дар нз сѣнт потрївїте ла вжрста днжлвїтѣ.

Алдоїле Пъргарїї.

Хїмерїче резоане ддї фачї дн ачест пжкт.
Шї пої кзпоантем чїнстеа шї'ної о преуджїт.
Авем шї пої копїле, грешеск шї але поастре,
Къчи тодї де о потрївѣ сзвжшї сѣттем патрѣї;
Дар нз пердем кржжъл шї нз не десперѣт.

Глигорча.

Кз треї анї днїанте нзтеам шї еѣ зшор
Пжстрѣндж'шї тот кржжъл сѣ'фрзпт орї че ловїре.
Авем агжнчї кз мїне тоїагъл кржнтедїї,
Шї разет шї тѣрїе, не фїїї меї авем:
Акжт джсе шїгїдї вїне кз фїїї амъндої
Нз сѣнт маї тжлт не лжте, ла Акерман перїрѣ,
Шї зпїка теа фїїкъ се фжгъ кз зп нїме?
С-аконере кз хжлъ ачест днжлвїт пжр?
Копїлаа рѣѣ, ах! варгъ'ї а Домнжлвї череск!

Шолтъзъл.

Ертаре Пъркълаве! ржгѣт сѣ'ї даї ертаре!

Дн'тъїзъл Пъргарїї.

Ертаре пентрѣ джнса; с'аѣ дншжлат копїла!

Алдоїле Пъргарїї.

Аморзл нз'ї о крїмъ, патрза п'осждїї,
Къчи драгостеа'ї сквптеїе де фок Dsmnezeesk,
Шгачел каре їзвешге дшї зїгъ де резоане.

Шолтъзъл.

Ертаре Пъркълаве! ржгѣт сѣ'ї даї ертаре!

Дн'тъїзъл Пъргарїї.

Копїла де кзїндъ се тжстрѣ не 'нчетат,
Шї пжнѣче шї се роагъ, сѣ ердї грешала са.

Фнїї Пъргарї.

Пърїнте! дѣї ертаре!

Алдїї Пъргарї.

Гжндешге къдї е фїїкъ.

Алдоїле Пъргарїї.

Днджрѣте де джнса, аскжлт шї патрза,
Къчи еа чере сѣ фїе пжрїндїї ертѣгорї,
Дзїошї, кз днджраре кжре копїї лор.

Глигорча.

Аша, е преа фїреаскъ ертареа ла пжрїнте;
Дар, еарѣшї чїне поаге дїн инїмъ сѣ'шї нжтеарѣ.
Ашара теа джрере, кз еа м'аѣ пжрѣсїг?

Шолтъзъл.

Кзїнда са, кзїнда, шї тревже с'о ердї.

Тодї Пъргарїї.

Ертаре Пъркълаве!

Глигорча.

О ерт, джсе о влестет!

Шолтъзъл.

Вїкторїеа сѣ вїе, аджчед'о аїче. (Фн стрежар есе.)
Копїла'ї сѣїчїоасъ, нз фїї аспрѣ кз еа.

Глигорча.

Дар, топ де взпѣтате нз шерїгъ маї тжлт.

Алдоїле Пъргарїї.

Пърїнтелзї се шедѣ сѣ тжстрѣ кз вжндїдѣт
Не фїїї сѣї кънд лжнек шї кад дн рѣгъчїре;
Къчи тошл взпѣтѣдїї ла тїнерїї че аѣ
Шї сїмдзъл, шї повлѣда, пжтрзнде маї аджж.

Шолтъзъл.

Стрежарї! се їнтре Мїхжл, аджчедї'л аїче.

(Дої стрежерї ес.)

Пжрїндї дакъ кз кале афладї шї вої кз тодїї,
Ла темнїда чеа таре сѣ фїе педенсїг;
Атжнчї Пъркължвїеї ел тревже трїмїс,
Кж'н пазъ сѣ'л тръдѣе поргарїзлвї Сзчевїї.

Тодї Пъргарїї.

Аша воїт шї пої.

Алдоїле Пъргарїї.

Маї вїне ла четате,

Маї вїне 'н гарнїзоанъ, къчи ел поаге кънд ва
Кз тїмнжл шї кз вжрста а фї днтре аркашї,

Дитре оштені поштрі сѣв стеагъріле дъріі,
 Кънд темнідаї штізтъ къ пѣ фортеазъ оамені,
 Че джкъ ле рѣпените ші кът кѣраж таї аѣ;
 Bededї джкътъ грїжъ таї стѣ Мърїреа са
 De oamїnї шї de враде ла стеагъріле дърїі;
 Bededї Молдова поастръ джче кѣтпїлпъ есте
 Кънд Матїеашї Корвїнъл, ачел връжташ кѣтпїлї
 Ал Домнїлї, ал дърїі, ал леції крентїненшї
 Не стѣ кѣрат джкасъ къ оштіле де Дугърї;
 Bededї пърїндї пре Стефан дн тавъръ акѣт
 К'о арміе преа мїкъ джкътъ ла компъраре,
 Връжташї сѣнт кѣте зече, де тот оштеанъл дърїі!
 Bededї къ пѣ не ласъ днначе сѣ таї фїт;
 Кънд Дугъръл, кънд Търъл, кънд Леахъл шї апої
 Кънд кїар шї джсшї фрадїї de дїпколо de Мїлков
 Не рѣнд не рѣнд, не'пресѣр, не рѣзвелеаз' adese,
 Шї еарна ка шї вара, шї поантеа ка шї'n зї,
 Къ артеле дн тѣлпъ не кѣтпїлпъ вѣтълїеї
 Аї поштрі тот деазна педжчетат се лѣптъ,
 Къшоаштедї дар къ асгъзї фечорїї тревъеск
 Дн оасте тар пѣ'n темнїдї.

Тодї Пъргарїї.
 Ворвеште-адевърат!

Шолтѣзъл.

Аша дар, ла четате не Мїхъл сѣ'л трїмїтеп,
 Къчї віне зїчї Пъргаре, ел поате 'нгарнїзоанп
 Сѣ фїе де вр'о треавъ, с'окъне вре зп пост.

С ч е н а III.

ШОЛТѢЗЪЛ, ПЪРГАРІ, ГЛГОРЧА, МІХЪЛ,
 СТРЪЖЕРІ.

Шолтѣзъл.

Кътезъл тѣъ, осжднъ къ дрепт ар мерїта,
 Те сванп джс'акъмъ а тале тїперече:
 Веї фї ла о четате трїмїс дн гарнїзоанп,
 Шї тѣ чева дн царъ а фаче сѣ депрїнзї,
 Ка пѣ дндестрѣтаре, дн лене сѣ трѣїештї.

Алдоїле Пъргарїї.

Аскълтъшъ вїете! депрїндете ла арме,
 Сѣ фїї зп оштеан вреднїк de Домнїгорїла пострѣ.
 Шї кънд еар вр'о копїлъ те-ар дндемпа с'офърї,
 Се фзї... се фзї de джса; къчї фата че зшор
 Се лас'а фї фъратъ, де лъкомїт пѣ есте.

Мїхъл.

Пърїндї алешї дн пѣвлїк въ роу de аскълтаре.

Шолтѣзъл.

Ворвеште!

Мїхъл.

Вїкторїеа, с'офър пѣ мо'ндемнат.

Къ сіла днпстере хощенте-о ам рѣпїт;
 Нічї лакрѣшї, нічї влестете, німїк пѣ тѣ днвїнсе.

Глїгорча.

Аша дар пѣ'ї грешїтъ сертана теа копїлъ.

Шолтѣзъл.

Шї кѣт гѣндеаї вїете сѣ алїї содїе тѣ,
 Кънд джкъ пѣпъ асгъзї сѣв стеагърї п'аї сервїт?
 Шї кънд ла днпгшїларе де лѣптъ дн ресвеле,
 Тѣ п'аї пѣтѣ днвїнсе шї їзгони връжташїї,
 Сѣ'дї аперї шї неваста, шї касъ, шї копїї?

Мїхъл.

Шолтѣзе! шї мїнълава се фаче кїар ерѣ!
 Кънд тревъе сѣ'шї скане фетееа че їзвеште.

С ч е н а IV.

ШОЛТѢЗЪЛ, ПЪРГАРІ, ГЛГОРЧА, МІХЪЛ,
 ВІКТОРІЕА, ТЕЛЦА, СТРЕЖЪРІ.

Шолтѣзъл.

Аї зїс кѣт къ прїд сілѣ тѣ аї рѣпїт копїла?

Мїхъл.

Сѣнт вреднїк де осжднъ къ 'н сіл'о ам рѣпїт:
 Нічї лакрїмї, нічї влестете, німїк п'ам респектат.
 Де еартъ леѣа дѣреї сѣ фїе сѣв осжднъ
 Ачел каре їзвеште о лїберъ фетее.

Шолтѣзъл.

Тѣ штїї вїете віне къ тревъї осжднїт
 Ачел че 'нтрѣндѣвїе петрече тїмпъл сеї;
 Къ'н епоха де фацъ кънд се днптрек тодї жшїї
 А фї оштенї лїї Стефан, а вїрѣї дн лѣпте,
 Шѣ фрѣпче лѣнчї връжташе къ сѣте шї къ мїї,
 Е вреднїк де осжднъ ачел че е фъгар
 Де таверї шї де арме, де слава вїгежіеї,
 Е вреднїк де осжднъ ачел каре кѣтеазъ
 Пе-аскъне дн mez de поанте къ сіла а рѣпї,
 Копїла зпїї татъ вїтеаз шї опорат,
 Депрїнс ла вѣтълїе, депрїнс ка сѣ днвїнгъ
 Аї дѣреї шї аї поштрі връжташїї фъръ de пѣшър
 Е вреднїк де осжднъ ачел ч'аѣ дндръзїнїт
 Сѣтецъ ва сѣ рѣдїче о армѣ де ресел
 Кътръ аркашїї поштрі, ч'асъдъ пѣптрѣ царъ.

Вїкторїеа.

Пърїндї алешї дн пѣвлїк ка сѣ пѣзїдї дрептатеа.
 Ла вої тревъї орї чїне сѣ сїзе адевър.
 Шї їатъ адевъръла де вредїї а'л аскълта:
 Къ сѣпгърѣ еї мерїт осжднъ шї педѣансѣ,
 Шї нїме, алтѣл нїме къ дрептѣл пѣ се поате
 Сѣ фїе сѣв зрїе пѣптрѣ грешала теа.
 Къчї еї дн фаца воастрѣ тѣ жър къ мїнте ел,
 Нѣ спїне адевъръл, пѣ т'аѣ рѣпїт къ сіла,

Чи сжигъръ къ джисъла ам фост фъџит де воіе,
Ші сжигъръ дар, меріт осжнда а прімі.

Глѣгорча.

О! фіікъ де дърере, съ неї дін окіт мей!

Теліда (дн сіне).

Невзна аїзреазъ, еа 'ш'аъ еніт дін мінге.

Алдоіле Пъргаріѣ (дн парте).

Се vede къ ізвеште къ фокъла тїпередей
Към штіѣ ка съ ізваскъ ромъжчеле ла пої.

Міхъла.

Съ п'о врезі Пъркълаве! о vezї къ с'аъ зїміт,

De спаїтмъ, с'аъ де мїлъ Вікторіеа асжнде

Жрмареа mea ші сіла че 'там фъџт съ фъгъ.

Въ снзи джкъ одатъ къратъла адевр :

Къ еѣ сѣнт віноватъла, асвпр'амї піче дар

А лецілор аспрїте, асвпра'амї с'шї ръзвне,

Ачел каре нъ сїште а драгостей пштере,

Ачел каре нъ штіе къ ініміле-адеc

Din фїреа лор тжлате, зшор, 'зшор с'апрїнд

De сѣжтъла фок че есте а драгостей фъклїе.

Ші каре тог деазна снзвне, мїстъенїте

Rezonъла ші пштереа дін чел маї рестрїне ом.

Глѣгорча.

Кемат есте ка предїчі съ діе 'н трївзнад ?

Шолтъзъла.

Стрежърї! д'аїчі лзавїла ші дъведїла дн пазъ

Ла Хатманъла чел Маре дн тавъра Свчевей,

Съ'ла деа дн гарнїзоанъ ла зна дін четъдїї.

Съ'ла пштере дн оасте.

Вїкторіеа.

Пърїндї! дар нъ е дрект...

Глѣгорча.

Ші маї кзтезі тз джкъ копїа фъръ де леце?!

Телїда (днсіне.)

Сермана! се'шцълеце к'аъ невзнїт към тревзї,

Аша есте фетееа... пої тоате-аша сжнтет

Се пердем ші ршїнеа де кжге орї ізвїт.

Джтъїла Пъргаріѣ.

Съ мерцї, съ мерцї'въете, къчї тімпъла тоате штерце,

Съ мерцї фъръ кжртїре съ те депрїнзї ла арте.

Міхъла.

Мъ плек пърїндї, шї діе Вікторїо ждї жвр,

Къ врадеце ачесте, сеаъ фоарге джквръжд

Вор фаче съ те мерїт, съ фїї атеа содіе,

Сеаъ тог врадеце-ачесте вор штерце дін віеацъ,

Пе-зи ом че нъ военїте де тіне деспърдїт

Съ маї тръаскъ 'н лъте.

Вїкторіеа.

Фереаскъ Джмезеѣ!

С ч е н а V.

ШОЛТЪЗЪЛА, ПЪРГАРИЇ, ГЛІГОРЧА, ВІКТО-
РІЕА, ТЕЛІДА.

Алдоіле Пъргаріѣ.

Превъд къ'н гравъ Міхъла ва да фрътоасе прове,

Къчї самънъ съ аївъ о інітмъ търеацъ,

Къраж ші вървъдїе де зн ромъжн вітеаз.

Шолтъзъла.

Аша'мї паре ші тіе, аша превъд ші еѣ:

Вїкторіеа (дн сіне).

Дакъ превъд еї аст фелїѣ, де че дн осжндїръ?

Глѣгорча.

Ажвонъ маї пайнте а да аст фелїѣ де прове,

Ажвонъ съ асде не къмпїла де ръсвел,

Съ'н фръпте фацъ 'ноацъ такар къдїва връжташї,

Съ'шї деа пепт къ шоартеа, ші снпцеле съ'ї кзргъ

Пъръ ка съ кжнтїце маї шзлге рапї d'onoаре,

De каре тоцї ветежїї се въд днноводїцї,

Ші 'н зртъ съ кзтезе ла днсоцїре ел.

Шолтъзъла.

Де-ачеастъ сокотїндъ сжнтет ші пої къ тоцї,

Къчї ваї де цара знде фецїорїї снпт молатїчі,

Dedaцї ла десфърпаре, фїкошї, афетееїацї.

Глѣгорча.

Ші ваї! де неатъла постръ кжнд фетеле ла пої,

Перзънд а лор амвїдїї, характер де ромъжче,

Ар фї днаторате де тржндавї шї де ленемї;

De тіперї че дн царъ еї алтъ нъ продък,

De кът се пъзнеазъ, шї тжндрї, шї дешърдї,

Пъпзна лор чеа сѣкъ ізваскъ ншмаї дн лъте.

Алдоіле Пъргаріѣ.

Дн кжтъ време ледеа ва осжндї мїншїї,

Ші пштеле тог аст фелїѣ не фїче вор ізвї,

Тог аст фелїѣ ка шї асгъзї дн еле вор сьдї:

Вїртътеа, септїментъла, аторъла кътръ царъ,

Молдова ва фї стеарїт, скънагъ де молатїчі.

Шолтъзъла.

Ної стъм аїчі дн паче, къ тогъла ам зїтат,

Не Matїеашї Корвїнъла шї зпгърїтеа лзї,

Кънд поате дн мїнътъла че не афлът акъта

Аї поштрїї оштенї харнїчі съ лъптъ къ връжташїї.

Алдоіле Пъргаріѣ.

Депрїншї сжнтет Шолтъзе къ лънтъ шї ръзвел

Прекъм оштенї поштрї съ'нвїнгъ снпт депрїншї,

Къчї тіка поастръ царъ е таре 'нвътъліе,

Шї'нвїндѣ тог деазна пре дншърадї шї рецїї.

(С'азд ловїтърїле клопотълзї четъдїї.)

Тодї.

Че джсъпнеазъ оаре ал клопотълзї снпет?

Шолтззъл.

Ші клопотъ рѣсълъ ш'нъ вѣетъ парк'здъ.

С ч е н а VI.

ШОЛТЗЗЪЛ, ПЪРГАРІІ, ГЛІГОРЧА, ВІКТО-
РІЕА, ТЕЛЦА, СТРЪЖЪРІ.

Ън Стрѣжърїѣ.

Фѣцїдї, хаїдедї ла тѣнте, кѣчї знгѣрїї не кѣлкѣ
Ка фрънза шї ка еарна де тѣлцї шї фѣрѣ пѣтѣр.

Шолтззъл. De unde асть весте?

Стрѣжърїзъл. По Міхъл пої дѣканд
Авїѣа ла стежерїе ерам апронїеадї,
Кънд лѣпчеле Молдовеї ле-ам азїгї кѣ тоцїї
Кѣ клопотаѣ де оамїнї, де карѣ шї де арме.
Хаїдедї пѣрїнцї де-аїче!

Вїкторїеа. Дар Міхъл знде есте?

Ън Стрѣжърїѣ.

Ла клопот, дї ла клопот ел сїнгѣр е дѣгѣрї.

Тоцї Стрѣжърїї.

Дар че пердедї прїлежъл? венїдї сѣ не скѣпѣт!
(Рѣснѣтеде клопотаѣї с'адаог.)

Ън Стрѣжърїѣ.

Тѣрзїѣ, пѣ'нїан акѣма тїжлоаче де скѣнаре!

Шолтззъл.

О! тїмї ала тїперецїѣ, ах! знде ентї акѣма?
Ка еаршїї брацѣла пострѣ секат шї амордїг
С'а дѣтѣрешїї ла лѣнтѣ, шї 'н лѣнтѣ сѣ тѣрїт.

Дп тѣзїзъл Пѣргарїѣ.

Сѣнтѣм пердѣцї Шолтзе! хаїдедї! емїдї де-аїче!

Алдоїле Пѣргарїѣ.

Аша вїтеазъл рѣце, ерозл ачест тѣре,
Сѣ теаргѣ ла Сѣчеава ведедї п'аѣ кѣтезат.
Ла пої ел се авате дѣкрѣдїнгат преа вїне,
Кѣ пѣшаї салт вѣтрѣнїї, фемеїле шї прѣнчїї
Сѣнтѣм рѣтамшї дп Баѣеа.

Тоцї. Хаїдедї, хаїдедї ла тѣнте!

Шолтззъл.

Трїмїсацї сѣ деа лїтѣв ла тѣвѣрѣ вѣедї?

Ън Стрѣжърїѣ.

С'аѣ дѣс кѣ рѣпѣцїѣне де тѣлѣт знѣл дїн пої
Де-адрѣнтѣла пѣсте колпїк шї трѣвѣе с'аїзїнѣгѣ
Дп кѣтѣва тїнѣге кѣ вѣстеа ла Сѣчеава.
Дар пѣн' сѣ не сосїаскѣ пѣрїнцї вр'нп аїзїсторїѣ,
Ва фї тѣрзїѣ шї трѣвѣї, ах! трѣвѣї сѣ фѣцїт.

Шолтззъл.

Хаїдедї, хаїдедї кѣ тоцїї сѣ не скѣпѣт ла тѣнте!

Вїкторїеа.

Стрѣжърї! пѣ рог не Міхъл дакѣ пѣтедї скѣнарїї.

С ч е н а VII.

ШОЛТЗЗЪЛ, ПЪРГАРІІ, ГЛІГОРЧА, ВІКТО-
РІЕА, ТЕЛЦА, СТРЪЖЪРІ, БЪТРЪНІ, ФЕ-
МЕІ, КОПІ.

Ън ѣ Гласѣ.

Врѣжѣтаншї пѣ'нпрѣсоарѣ, тот тѣргѣла л'аѣ кѣпрїнс!

Алт Глас. Сѣнтѣм пердѣцї кѣ тоцїї!

Алт Глас. Нѣдеждеа с'аѣ трѣкѣт!

Глїгорча. Копїла теа!

Вїкторїеа. Пѣрїнте!

Маї тѣлѣте Гласѣрї.

Тѣрзїѣ, тѣрзїѣ дѣакѣма.

Сѣнтѣм кѣлѣадї де знгѣрї.

Вїкторїеа. Сѣнтѣм пердѣцї пѣрїнте!

Алт Глас.

О лѣнтѣ зрїешѣ аѣ фост акѣм ла тѣрѣ.

Вїкторїеа. Шї Міхъл знде есте?

Алт Глас. О! ел аѣ стрѣвѣят

Пѣрѣтеле де Ънгѣрї, прѣкѣт стрѣвѣате-зп фѣлѣер

Шї спїнтѣкѣ не черїзїрї а порїлор десїте.

Вїкторїеа.

Шї зндеї оаре-акѣма. Ох! спїзнедї'тї вѣ рог.

Нѣт нїме сѣ ворѣлѣскѣ?

Гласѣрї Мѣстекате.

Нїчї знѣл пої, пѣ шїтїм!

Алт Глас.

Акѣм фїеште карѣ де кѣпѣл сеѣ гѣндеште,

Кънд моаргеа шї ровїеа о веде кїар дп фадѣ.

Вїкторїеа.

Дп морт сеаѣ ров ел поате, шї еѣ дѣкѣ трѣеск?

Аївї тїлѣ Доамне Сѣнѣте де мїне шї де ел!

(С'авд добе шї трїмївїдї, нѣзлїкѣл се адаоце.)

Шолтззъл.

Ох! еатѣ фѣрадї, врѣжѣтаншї стрѣвѣат акѣм аїче.

Алдоїле Пѣргарїѣ.

Пѣрїнцї де кѣт ла знгѣрї, дп лѣндїле ровїеї

Департе де Молдова, департе сѣ трѣеск,

Маї вїне тѣлѣт маї вїне, еѣ моаргеа о дорѣск.

(Ънгѣрїї стрѣвѣат счѣна, околѣск прїзонїерїї, тѣзїна
езекѣтеазѣ, маршї магеар.)

Корпїна кѣде.

(Ва зрѣма дп ан. вїгорїѣ.)